

dott az Szegedre is áll. Csakhogy Budapest már olyan stádiumban van, hogy kikorrigálni a hibákat nagyon nehéz, míg Szegeden ehhez csak egy kis szakértelem és jóakarát kellene.

Szeged város térképén utazzuk be előbb ezt a rengeteg várost. Merészen ivelnek a körutak és a körutakat nyilegyenes utcák szakítják meg. A város alaprendezését a praktikusság és az egyszerűség jellemzi. Szépséghibát a térképen nehéz felfedezni, mert Szeged alapozása tényleg briliáns. Sőt a térképen a parkok számai is kielégítőek.

Milyen más perspektíva nyílik azonban az ember szeme elé, ha a térkép helyett magát a várost szemléli. A merészen ivelő körutak agyontörnek a kis tereken és a parkok nem egyebek, mint nagyobb szabású porfészek.

Amióta épül Szeged, állandóan hangoztatja, hogy ő kertváros, hogy ő parkváros. Pedig dehogy az. A parkok kicsinyek. A ligetek hasznavehetetlenek és évekig várnak a rendezésre. A parkok, ligetek csak romok és körülöttük díszes paloták emelkednek az ég felé. Nem bántja ez a városrendező esztétikai izlését?

A *Stefánia-sétányt* már tíz év óta rendezik. Összeakarják kapcsolni a felsőkereskedelmi iskola előtt elterülő parknak gunyolt telekkel. A rendezés nem megy. Fél a város, hogy akkor egyetlen csinos parkja lenne. Ennyit Szeged ligeteiről és parkjairól, ami ugyan nincs, de lehetne.

Szegeden is az elv uralkodik, mint Budapesten. Mindenki úgy építhet a saját telkén, ahogyan akar. Pedig ez az elv az építkezésnél hamis elv. Az építész nem követheti szabadon a fantáziáját, hanem tekintettel kell lennie a szomszédokra, a könyékre s a városrésznek a jellegére. Már az építkezésben az első pillantásra ki kell tűnnie az illető városrész jellegének. Más képet kell adnia a munkástelepeknek, mást a villanegyedeknek. Szegeden ezt az elvet nem ismerik. Nagyon gyakori eset, hogy egy masszív, komoly stílusú bérpalota mellett egy fantasztikus virágírádás magánpalota áll. Egygyel odébb meg a vizelőtti kis viskó szégyenkezik.

Jansen, csak Budapestet tanulmányozta, de a magyar vidéki városoknak is ad tanácsot még pedig megszívlelendő tanácsot:

— Hallom, hogy Magyarországon is több nagyobb vidéki város akar szabályozni. Csak természetes, hogy a főváros szolgál mintául. Pedig Budapest nagyon rossz minta. Nem szabad megtönni a várost magas házakkal, egy ház sem lehet magasabb, mint az utca szélessége, hogy gondoskodjanak összefüggő parkokról, mert amit ma térnek, parknak hívnak itt, az csak nagyobb szabású porfészek. Ne csináljanak keskeny utcákból apró kockákat. Minden szabályozásnál arra kell törekedni, hogy minden polgár kapjon levegőt és napsugarat.

Igaz, hogy Szegeden van napsugár bőven, de kár, hogy a napsugár az olyan parkokra esik, mint a *Püspöktér*. Minek ide napsugár, hisz a Püspöktér nemhogy felkeresik a szegediek, hanem elkerülik.

Szegeden még mindig divat a torony és a kupolaépítés. Van Szegeden olyan ház is, ahol a kupola többbe került, mint az egész épület. Az csak természetes, hogy a vállalkozó azért épít, hogy jövedelmet hajtson a háza. Ez a magas torony pedig sok pénzbe kerül. A toronyra kiadott pénzt azután a lakásnál igyekszik megtakarítani. Pedig mennyivel természetesebb lenne megfordítva, ha kényelmesebb, jobb lakást építenének s kevésbé magas tornyot. És Szegeden, ahol még annyi az üres terület, igazán szükségtelen, hogy az éig építsenek.

Neményiné a berlini fogtechnikán és fogklinika képesítve
Fogműterme Kossuth L.-sugarút 4.
Készít mindenféle fogtechnikai munkát kaucukban és aranyban. Állami és közigazgatási hivatalnokoknak részletfizetésre is. Bármiféle javítás 6 óra alatt elkészül.

Három kolera eset Szegeden.

— Egy halott, két súlyos beteg. — Rémület a veszedelem miatt. — A tisztí főorvos nyilatkozata. — Védekezés. —

(Saját tudósítónktól.) Amiről eddig csak, mint közeledő rémről irtunk, arról immár mint a legborzalmasabb aktualitásról írhatunk. A kolera tanyát ütött Szegeden. Miután Ujpesten, Budapesten és a Duna mellékén aratott, elvonult a Délvidékre, a Tisza mentén. Törökbecse után Szegeden fenyegeti a lakosságot rettenetes borzalmaival. Az első — és akkor még egyedüli kolera megbetegedés után még csak reménykedtünk, hogy talán nem is kolera, vagy ha igen, talán elvonul és nem terjed tovább. Remélhettük ezt annyival is inkább, mert az első kolera megbetegedés után a legerélyesebb óvó intézkedéseket fogantatosították. Uglátszik azonban, hogy ez a kolerajárvány nem lesz olyan enyhe lefolyású és védekezniünk kell ellene, ha a legrettenetesebb nyavalya veszélyének nem akarjuk magunkat kiténni. Eddig három kolera megbetegedés történt Szegeden és környékén, melyek közül az első halálos volt és valószínű, hogy a többi is halálos kimeneteli lesz.

Azokat a védelmi rendszabályokat, melyeknek végrehajtásáról a hatóság most a legenergiusabban intézkedik, — mi már jó idővel ezelőtt sürgettük. Megírtuk, hogy a Duna vize kolera bacilusokkal van fertőzve és hogy természetesen a Tisza vizét is meg fogja fertőzni a Dunával való kapcsolat.

Amit eddig lanyhán fogadtunk, azt most már a legkomolyabban kell venni. A kolera ellen való védekezés legelemibb intézkedéseit nemcsak elolvasni, de a legpontosabban követniünk kell, mert a hatóság, orvosok, mind nem tehetnek annvit, amennyit a község tehet a nyakunkon ülő rém, a kolera ellen azzal, hogy szigorúan beartjuk annak a védekezés iránt való intézkedéseit.

Ismételtén ki kell, hogy emeljük azt a veszedelmet, melyet a Tisza víz ivása jelent. A legszigorúbban kell őrködni azon, hogy senki, — ugymint az különösen a környékbeli helységekben divatban volt, a Tisza vizét ivásra használhassa.

Tudósításaink a következőkben számolnak be a kolera terjedéséről és a szegedi megbetegedésekről.

(Koleraeset Rókuson.)

A tisztifőorvos nyilatkozatából és a tények halmozódásából nyilvánvaló, hogy a kolera nemesak fenyeget bennünket, hanem már itt is van közöttünk. Rókuson történt az első koleraeset megbetegedés.

Dóczy János ötvennégy éves szegedi közbiztonsági őr Pacsirta-utca 8. szám alatt levő lakásán, mely a Szeged-rókusi rendőrlaktanyával épen szemben fekszik, szerdán, közvetlen ebéd után koleraeset körülmények között megbetegedett. Hányt, hasmenése, hasgöresei voltak úgy, hogy kénytelen volt ágyba feküdni.

A közeli rendőrlaktanyáról telefonon értesítették Faragó Ödön dr. tisztí főorvost, aki nyomban kiment a Pacsirta-utca 8. szám alatti házba és megvizsgálta Dóczy Jánost.

Az időközben odaérkezett Rex Izsó dr. tisztí orvossal egyetemben váladékát is megvizsgálták és fölküldték a budapesti kolera laboratóriumnak. A tisztí főorvos a váladékot véresnek találta, ami nem tulajdonsága a koleraének.

Természetesen nyomban a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tette meg a tisztí főorvos Somogyi Szilveszter dr. rendőrkapitányval egyetértve.

A házat fertőtlenítették, a ház elé rendőrszemet állítottak. Megállapították, hogy Dóczy mindössze két társával: Vágó Mátyás és Huszka András éjjeli örökkel érintkezett. Ezeket is fertőtlenítették Sajnáczki János rendőrrel együtt, aki „hivatalos uton” bár, de mégis érintkezett az éjjeli örökkel.

Ez a koleraeset azért nem súlyos, mert az orvosi vizsgálat nem állapította meg egész precízen a koleraesetet. Nagyon jellemző azonban ez a megbetegedés is, mert nagyon hasonló, sőt majdnem ugyan az, mint a szőregi eset, ahol a megbetegedés halállal járt és a kolera megbetegedés tüneteit a bakteriológiai intézet is megállapította.

Dóczy János váladékát felküldték a kolera laboratóriumba, hogy teljes bizonyossággal megállapítsák a koleraét.

(Koleraeset az Alföldi-utcában.)

A rókusi megbetegedésnél sokkal súlyosabb az a megbetegedés, amely esütörtökön délután történt az Alföldi-utcában. Komlósi Jánosné Nagymihály Julia Alföldi-utca 45. számú lakás esütörtökön délután koleraeset tünetek között megbetegedett. Hányinger, majd hasmenés követte az általános rosszullétet. A ház lakói értesítették a mentőket, ahonnan Andrassy Ferenc dr. ment ki a helyszínre. Komlósi Jánosné már ekkor válságos helyzetben volt. Szeme alatt mélykék karikák képződtek és az általános rosszullét már annyira erőt vett a szerencsétlen teremtése, hogy azonnal ágyba kellett fektetni.

A koleraeset betegét, miután a lakásán nem ápolható, a tisztí főorvos intézkedésére az ujszegedi koleraesetbe vitték ki. Nagyon fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy Komlósi Jánosné a megbetegedése előtt szőlőt evett.

Somogyi Szilveszter dr. azonnal intézkedett hogy a ház nyolc lakását és négy lakóját fertőtlenítsék és a házat rendőri őrizet alá vegyék.

Csak most tűnt ki, hogy milyen egészségtelenek a lakások Szegeden. Az Alföldi-utca 45. számú lakásai, amelynek egyikében a megbetegedés történt olyan egészségtelenek, sötétek és vizesek, hogy már nem is tekinthetők emberi lakásnak.

Ennek a súlyos koleraeset megbetegedésnek még egy áldozata van. A szerencsétlen asszonynak van egy négyhónapos csecsemője, aki most anya nélkül maradt. A tisztí főorvos úgy godoskodott a kis csecsemőről, hogy Turcsányi Imre dr. az ujszegedi gyermekmenhely főorvos-igazgatójának a gondjaira bízta.

A kolera második szegedi áldozata már az ujszegedi koleraesetbe várja sorsát.

(Kolera Szeged környékén.)

A kolera, mint már megírtuk, nem közvetlen Szegeden ütötte fel a fejét, hanem előzőleg Szeged környékén lappangott. Az első koleraeset, mely Szegedet is megdöbbentette, a szőregi volt. Bódi Péter szőregi munkás betegedett meg koleraeset tünetek között. Bódi a megbetegedés után két napra meg is halt. Szőregen, ahol Bódi Péter ujszegedi gyári munkás halt meg ázsiai koleraesetben, változatlanul fennállanak a hatósági óvintézkedések.

Szerdán délután Somogyi Szilveszter dr. főkapitány kiküldötte Szőregre Papp Menyhért lovasrendőrtisztet, aki megállapította, hogy Bódi Péter betegsége ideje alatt tízenegy munkással érintkezett. Ezt a tízenegy munkást Szőregen öt napig megfigyelés alatt tartják egy rögtönzött koleraesetben. Két esendőr vigyáz arra, hogy senkivel ne érintkezzenek. Papp biztos kihallgatta a munkásokat, akiknek vallomásából kitűnt, hogy Bódi Péter Ujszegeden nem hányt ugyan, de szükségét többször végzett a kenderkazlak körül.

A rendőrség a kenderkazlakhoz szerdán kettős redőrszemet állított. A Tisza partját százötven méternyi hosszúságban mészszel és szublimáttal fertőtlenítették.

Megállapította a rendőrség a folytonos nyomozás során, hogy Bódi Péter mielőtt hazament volna Szőregre, Ujszegeden betért egy koresmába félliter borra. A rendőrség a koresmát esütörtökön délelőtt fertőtlenítette, az üvegeket forró vízzel kimosatta, szublimát oldattal lesuroltatta az asztalokat, az